

Orta Doğu'da Yeni Satranç: ABD-İsrail-İran Savaşı ve Küresel Etkileri

Askeri stratejiler, ekonomik şoklar ve
bölgesel fay hatlarının kapsamlı analizi

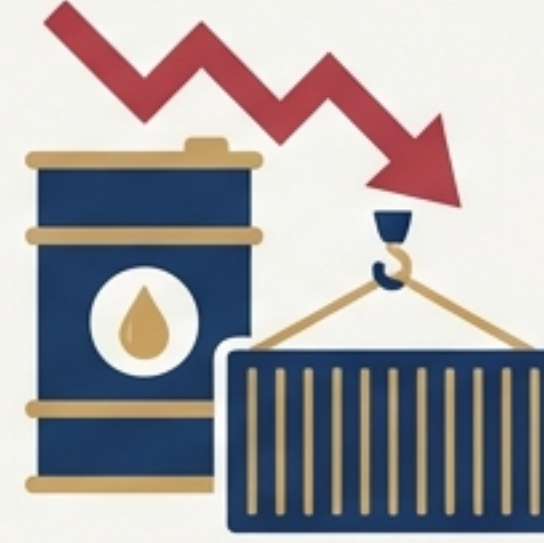
Hazırlayan: Halil Kayın ESAM Kocaeli Şube Başkanı

Dört Cepheli Bir Krizin Anatomisi

Başsız Bırakma Stratejisi (Decapitation)

- 200+ savaş uçağı ve 500+ hedef ile İran'ın siyasi ve askeri liderliğine yönelik benzeri görülmemiş bir tasfiye operasyonu.

Asimetrik ve Ekonomik Misilleme

- İran'ın ABD hava üstünlüğüne yanıtı; Körfez'deki finans ve lojistik merkezlerini (Dubai, Bahreyn) felç etmek.

Küresel Ekonomik Şok

Hürmüz Boğazı'nın fiilen kapanmasıyla küresel enflasyona %1-1.5'luk etki ve 1.7 trilyon dolarlık devasa fatura.

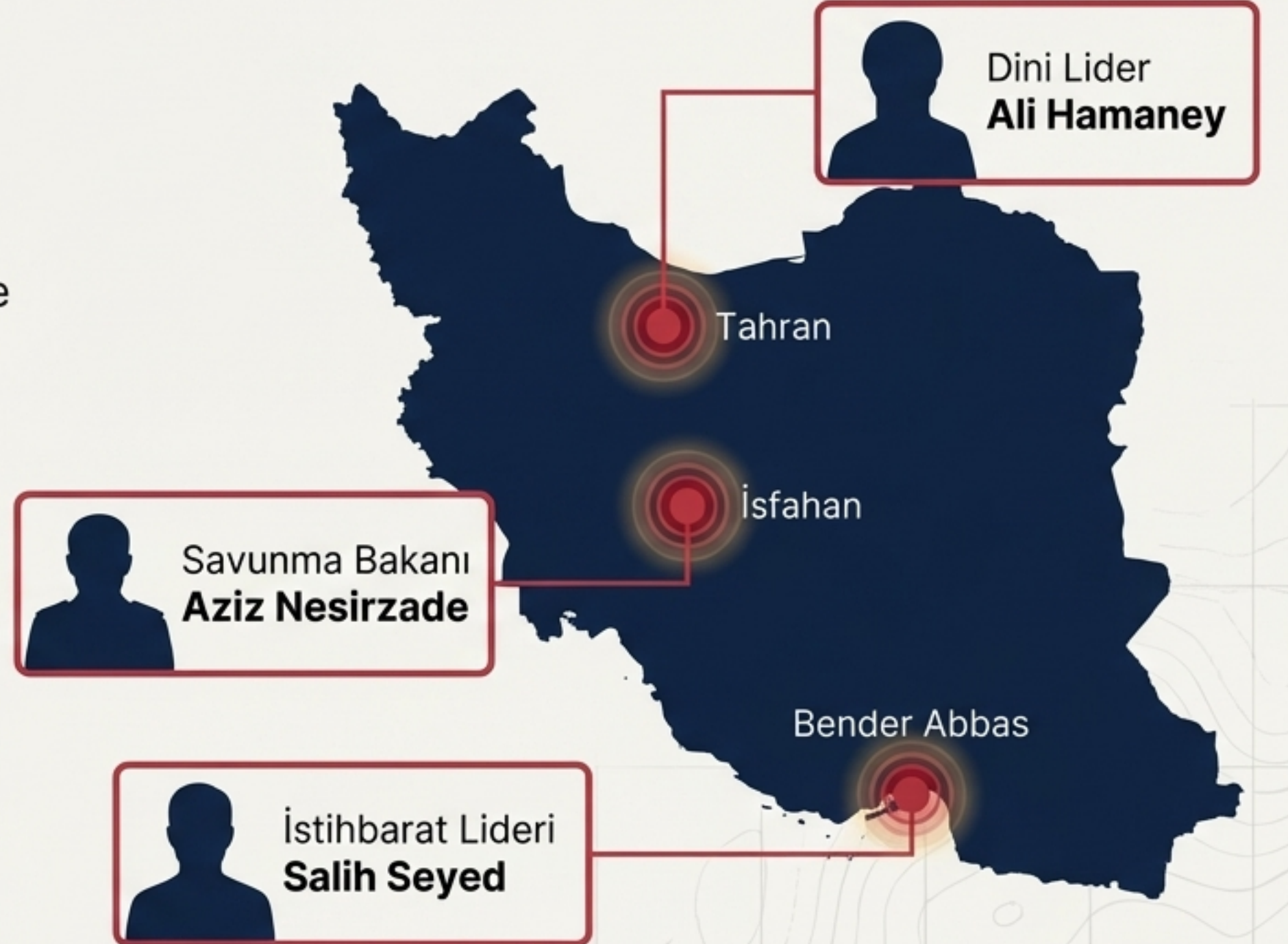
Demografik ve Vekalet Savaşları

- CIA ve İsrail'in PJAK/PKK unsurlarını kara gücü olarak konumlandırma çabası ve Güney Azerbaycan'daki Türk nüfusa yönelik etnik tehdit.

İlk Vuruş: "Başsız Bırakma" ve Rejim Değişikliği Hedefi

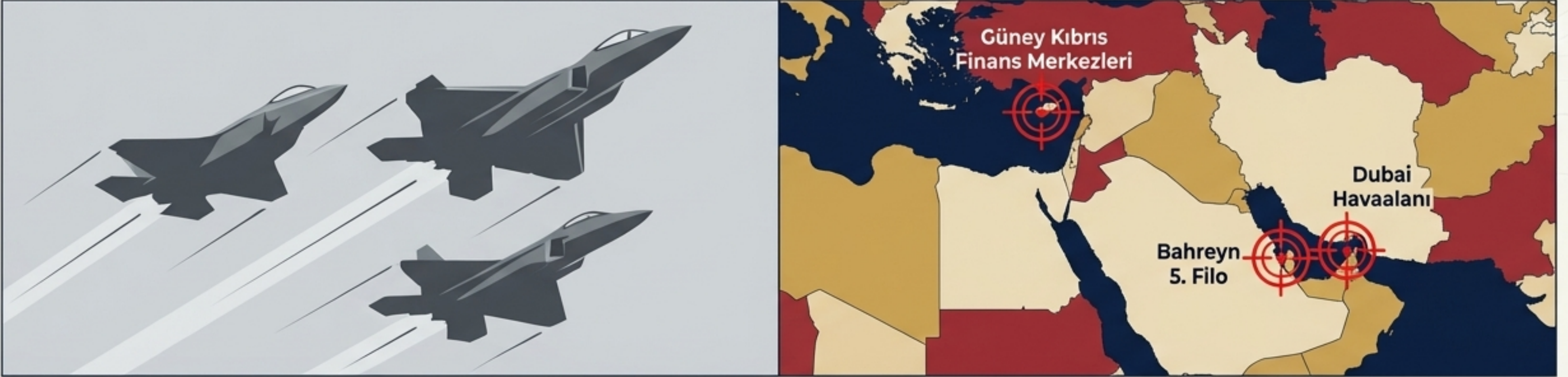
ABD ve İsrail, İran'ı aniden felç ederek içeriden bir çöküş (Venezuela Modeli) tetiklemeyi amaçladı.

- **Tarihi Hava Harekatı:** İsrail tarihindeki en büyük hava saldırısı; 200'den fazla jet ile 500'ün üzerinde stratejik noktanın (devrim rehberliği ofisi, askeri karargahlar) vurulması.
- **Liderlik Tasfiyesi:** Dini Lider Ali Hamaney'in doğrudan hedef alınması.
- **Kritik Askeri Kayıplar:** Savunma Bakanı Aziz Nesirzade, İstihbarat Lideri Salih Seyed ve Devrim Muhafızları komutanı Muhammed Pakpur'un tasfiyesi.
- **Siyasi Hedef:** Trump'ın "Rejimi devirme işini İran halkına bırakıyoruz" çağrısı ile Maduro benzeri bir iç darbe beklentisi.

İran'ın Asimetrik Yanıtı: Lojistiği ve Sermayeyi Vurmak

Hava gücüyle rekabet edemeyen Tahran, savaşı kapitalist sisteme ve Batı'nın cüzdanına taşıdı.

- **Eski Mühimmat, Stratejik Hedef:** Demir Kubbe'yi yormak için eski nesil füzeler (Hürremşehr-4, Fatih) kullanılarak nitelikli mühimmatın saklanması.
- **Lojistik Arterlerin Kesilmesi:** Bahreyn'deki ABD 5. Filosu ve istihbarat merkezlerinin hedef alınması.
- **Finans Merkezlerine Darbe:** Dubai Havaalanı ve lüks otellerin (CIA irtibat üsleri) vurulmasıyla küresel sermayeye "Burada güvende değilsiniz" mesajı.
- **Savaşın Genişlemesi:** Güney Kıbrıs'taki kara para ve finans transfer merkezlerinin vurularak Avrupa-İsrail lojistik hattının koparılması.

Körfez'in Zayıf Karnı ve İmkansız Koalisyon

Körfez ülkeleri, ABD üslerine ev sahipliği yapsa da demografik ve ekonomik gerçekler nedeniyle İran'a karşı birleşemez.

- **Kuşatılmış ABD Üsleri:** Kuveyt, Katar ve BAE'deki devasa askeri tesisler, İran'ın asimetrik vuruş menzilinde.
- **Demografik Saatli Bomba:** Suudi Arabistan'daki Aramco tesisleri çalışanlarının üçte ikisi Şii kökenli. Bahreyn nüfusunun %70'i Şii. İran'ın doğrudan vurmasına gerek kalmadan içeriden sabotaj riski çok yüksek.
- **Ekonomik Karşılıklı Bağımlılık:** BAE ve Katar, ambargo altındaki İran'ın Batı sermayesine açılan yegane kapıları ve İranlı elitlerin yatırım merkezleri.

Küresel Ekonominin Şah Damarı Kesildi: Hürmüz Boğazı

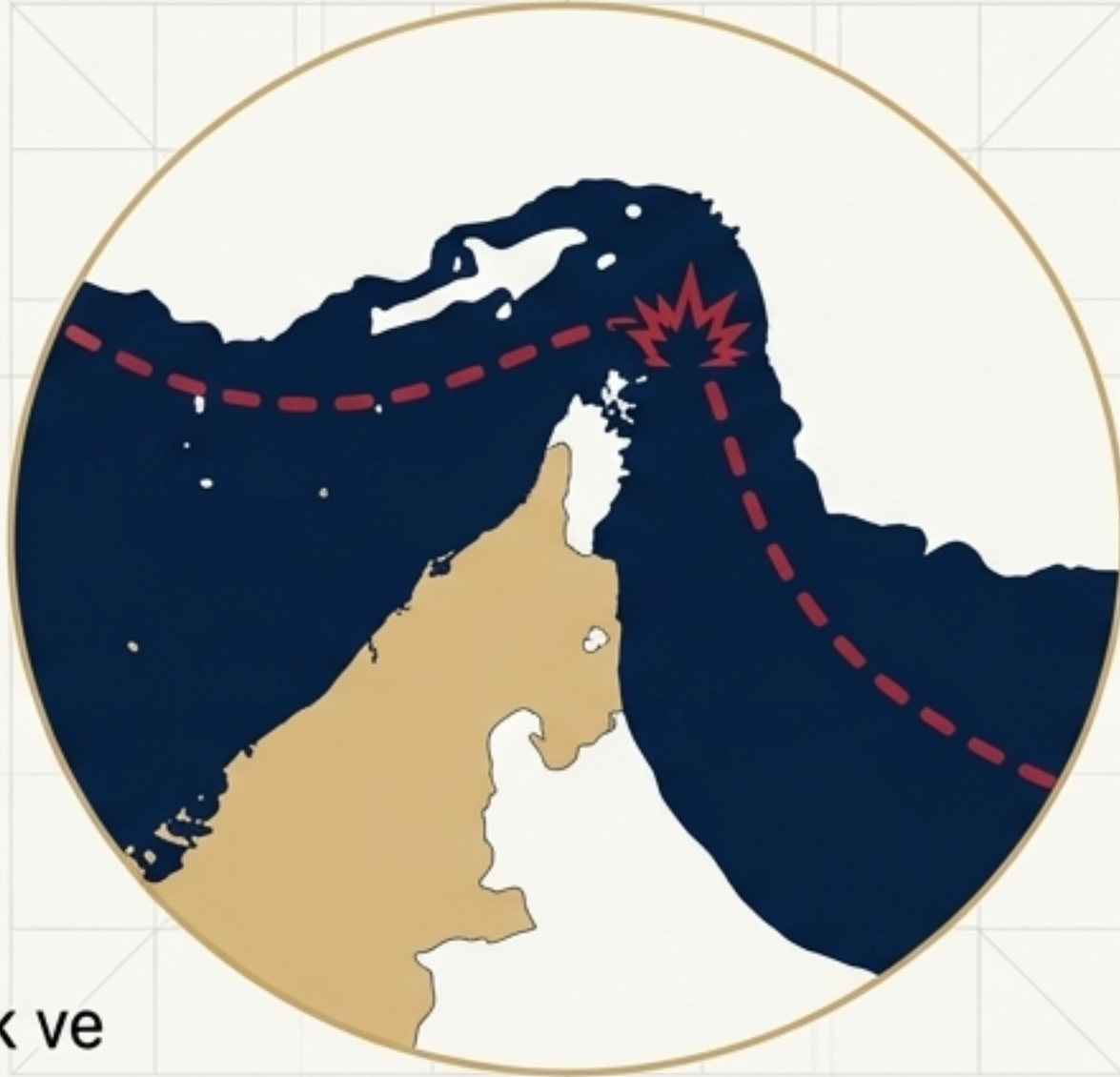
İran'ın sivil tankerlere yönelik siber/fiziki tehditleri, yasal olarak kapanmasa bile boğazı fiilen işlevsiz hale getirdi.

20 Milyon Varil/Gün

Dünya deniz yoluyla taşınan petrolünün %30'u.

Maersk

Dünyanın en büyük lojistik şirketlerinden Maersk'ün artan risk ve iptal edilen sigortalar nedeniyle operasyonlarını askıya alması.

%20

Küresel LNG'nin %20'si. Boğazdan geçen gemilerin %70'i ABD ve müttefiklerine ait.

%50 Artış

Katar'dan Avrupa'ya giden sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) transfer maliyetlerinde anında fırlama.

Batı'ya Kesilen 1.7 Trilyon Dolarlık Fatura

Askeri üstünlük, anında ekonomik ve politik bir hezimete dönüşme tehlikesi taşıyor.

\$1.7 Trilyon

Küresel Enflasyon Şoku

Mevcut gerilimin küresel enflasyona anında %1 ila %1.5 oranında ek yük bindirmesi.

Petrol Fiyatlarında Kritik Eşik

Varil fiyatının \$80'dan \$120-\$150 bandına çıkma ihtimali (Avrupa ve ABD sanayisi için felaket senaryosu).

Seçim Baskısı

Kasım seçimleri öncesinde anketlerde zorlanan Trump yönetimi için artan yaşam maliyetlerinin taşınamaz bir siyasi bedel yaratması.

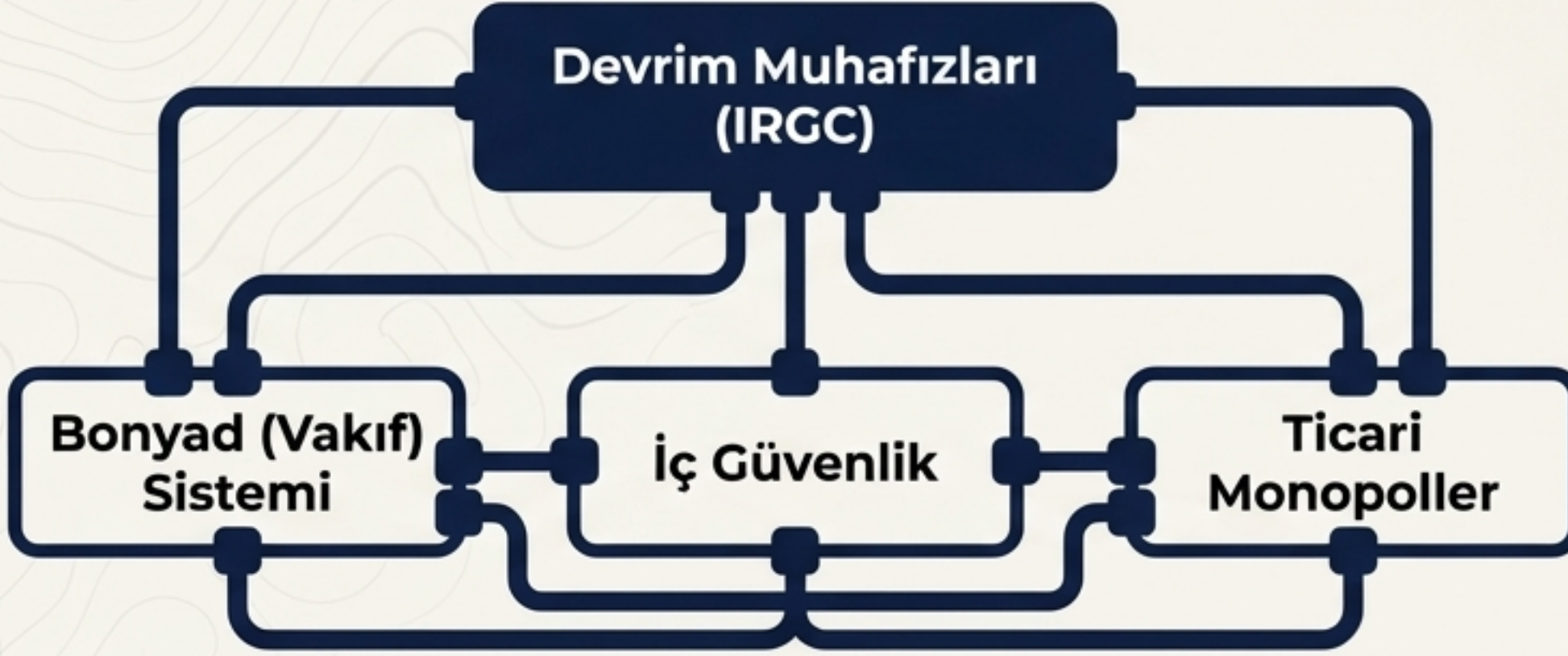
Diplomatik Geri Vites

Savaşın uzaması ABD ekonomisini vurduğu için Washington'ın acil bir diplomatik çıkış rampası arayışına girmesi.

Rejim Değişikliği İllüzyonu: Hamañey Sonrası Gerçekler

Halkın ABD bombaları altında kendi devletine isyan edeceği beklentisi yapısal bir istihbarat hatasıdır.

Rejimin Yapısal Gücü

Diaspora İllüzyonu

- **Toplumsal Konsolidasyon:** Saldırların farklı inançları temsil eden ABD ve İsrail'den gelmesi, parçalanmış İran halkını devlete kenetledi.
- **Ekonomik Kontrol:** Ticaretin ve 'Bonyad' (vakıf) sisteminin tamamen ordunun elinde olması, sivil bir isyanı finanse edilemez kılıyor.
- **Diasporanın Tabansızlığı:** Rıza Pehlevi gibi sürgündeki figürlerin ülke içinde organik, silahlı veya politik bir karşılığının bulunmaması.
- **Yeni Diktatörlük Riski:** Çöküş yerine, rejimin içindeki daha radikal ve sertlik yanlısı (hardliner) kanadın demir yumrukla kontrolü tamamen ele alması.

Kara Gücü Arayışı ve “Afganistan Modeli”

ABD kendi askerini riske atmak istemiyor; hedef, yerel terör gruplarını taşıyon olarak kullanmak.

- **Piyadeler Olarak Terör Örgütleri:** CIA'in PJAK, PKK, YPG ve diğer silahlı unsurları İran rejimine karşı koçbaşı olarak kullanma girişimi.
- **“İntihar Misyonu” Korkusu:** PJAK liderlerinin “Kalaşnikoflarla bu bir intihar olur” diyerek ABD'den uçuşa yasak bölge ve ağır silah garantisi talep etmesi.
- **IKBY'nin Cenderesi:** Trump'ın Erbil'e “Ya bizdensiniz ya İran'dan” baskısı ve İran'ın “Sınırı açarsanız sizi vururuz” tehdidi.

“Eski ABD Büyükelçisi Zalmay Halilzad: 2001 Afganistan işgalindeki (Kuzey İttifakı) taktiğin Kürt gruplar üzerinden İran'da uygulanması hedefleniyor.”

PJAK / PKK

Demografik Silah: Güney Azerbaycan ve Türklere Yönelik Tehdit

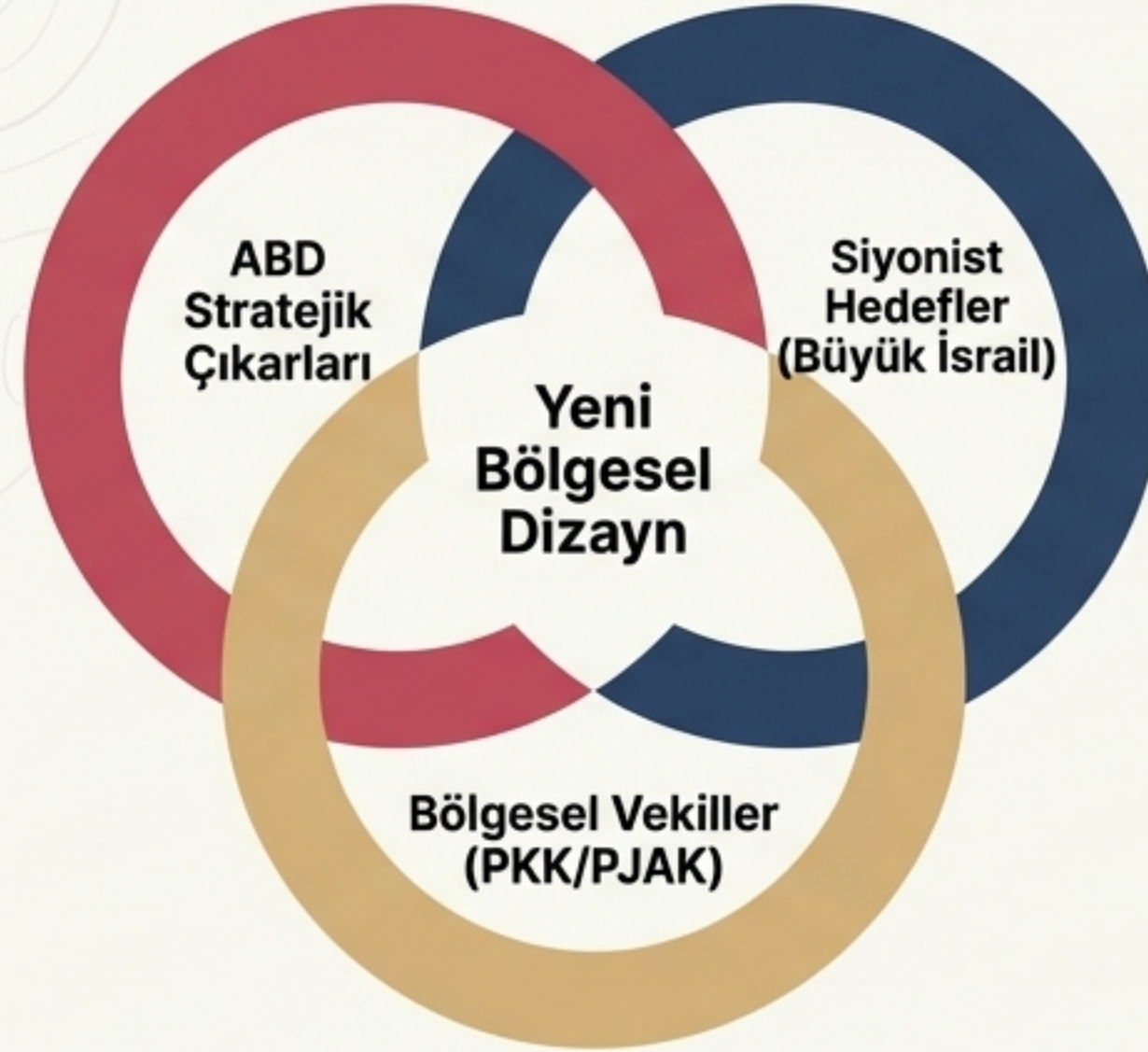
Krizin en karanlık boyutu: 35-40 milyonluk Türk nüfusun yaşadığı bölgelere PJAK'ın yerleştirilmesi.

- **Yapay Tampon Bölge:** İran yönetimi içindeki unsurların etkisiyle PJAK teröristlerinin Urmiye ve Sulduz gibi yoğun Türk şehirlerine yerleştirilmesi.
- **Türkiye ve Azerbaycan'ı Kesmek:** Türklerin yaşadığı bu coğrafyanın sözde "Doğu Kürdistan (Rojhilat)" ilan edilerek iki ülke arasına terör koridoru çekilmesi.
- **Etnik Katliam Riski:** Silahlandırılmış PJAK unsurlarının bölgedeki silahsız Türk nüfusa yönelik planlı katliam hazırlıkları (Irak ve Suriye modelinin tekrarı).
- **Jeopolitik Uyarı:** Terör dalgasının er ya da geç enerji kaynakları için doğrudan Azerbaycan'a yöneleceği gerçeği.

Büyük Orta Doğu Değil, Büyük İsrail Projesi

Bölgedeki sınırların yeniden çizilme çabası, sadece İran'ı nükleerden arındırmakla ilgili değil.

- **Gerçek Ajanda:** Uzmanlara göre yürütülen savaş, klasik bir ABD dış politikasından ziyade, doğrudan İsrail lobisinin hedefleri doğrultusunda şekillenen bir "Büyük İsrail" projesidir.
- **Vekillerin Siyonist Kullanımı:** PJAK, YPG ve PKK gibi terör örgütleri, Kürt hakları için değil, İsrail'in jeopolitik derinlik kazanması için birer taşeron olarak konumlandırılmaktadır.
- **Müttefiklerin Yabancılaşması:** ABD'nin İsrail uğruna tüm Ortadoğu'yu kaosa sürüklemesi, Körfez ülkeleri ve Avrupalı müttefikleriyle ilişkilerini onarılamaz biçimde zedeliyor.

Sessiz Süper Güçler: Çin ve Rusya'nın Pragmatizmi

Doğu bloku, İran'a askeri olarak müdahil olmak yerine krizden stratejik ve ekonomik rant sağlıyor.

Çin (Fırsatçı Serbest Binici)

- İran petrolünün %90'ını dolar dışı yollarla (Yuan ve takas) ucuza alarak ekonomisini fonluyor.
- Savaş için önceden doldurduğu 150 milyon varillik devasa stratejik rezervlerini güvenli liman olarak kullanıyor.
- Ortadoğu bataklığına askeri olarak girmeyi ve maliyet üstlenmeyi kesinlikle reddediyor.

Rusya (Dikkat Dağıtma Stratejisi)

- ABD ve dünyanın odak noktasının Ukrayna'dan Orta Doğu'ya kaymasını kendi askeri hedefleri lehine kullanıyor.
- Boğaz krizleri nedeniyle artan küresel petrol fiyatları, ağır yaptırım altındaki Rus ekonomisine can suyu sağlıyor.
- Krizin uzamasını seyrederek ABD'nin küresel itibarının aşınmasını izliyor.

Türkiye İçin Riskler, Fırsatlar ve Stratejik Konum

Türkiye bu savaşın dışında kalmaya çalışsa da, sarsıntılar doğrudan Ankara'nın kapısına dayanıyor.

Devasa Göç Dalgası Riski

İran rejiminin çökmesi veya iç savaş çıkması durumunda, Suriye krizinden çok daha büyük bir demografik baskı ile sınır boylarına yığılma tehlikesi.

Sınır Güvenliği ve Terör

ABD ve müttefik silahlarıyla donatılmış PJAK/PKK unsurlarının İran sınırında güçlenmesi ve Türkiye için doğrudan asimetrik tehdit oluşturmaları.

Ekonomik Enkaz

- Enerjide dışa bağımlı Türkiye için artan petrol fiyatlarının anında pompa fiyatlarına ve genel enflasyona yıkıcı yansıması.

Aktif Tarafsızlık Politikası

- Türkiye'nin üslerini kullandırmaması ve çatışan taraflar arasında güvenilir arabulucu (mediator) rolü üstlenerek bölgesel barışı zorlaması.

Sonuç ve Gelecek Senaryoları: Yıpratma mı, Çöküş mü?

Savaşın kaderini, tarafların ekonomik acıya dayanma kapasitesi belirleyecek.

Senaryo 1: Ekonomik Çöküş ve Diplomatik Çıkış

Artan petrol fiyatları ve küresel enflasyonun ABD/Avrupa'da siyasi krize dönüşmesiyle Washington'ın savaşı durdurmak zorunda kalması.

Senaryo 2: Kronikleşen Vekalet Savaşı

Açık hava saldırılarının yerini, içeride silahlandırılmış etnik grupların yarattığı uzun süreli bir iç savaşa bırakması.

“

**İran'ın bu savaşı kazanması,
Amerika'ya ya da İsrail'e
büyük darbeler indirmekle değil, bu savaşı
kaybetmemekle (hayatta kalmakla) olur.**

— E. Tuğamiral Alaettin Sevim

